

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

ALAPITOTTA: JÓZAN MIKLÓS

Tudnivalók az egyházi adóról.

Az 1943 évi egyházi adókivetésről az értesítést még május havában szétküldötte egyházközségünk, megjegyezve, hogy akinek valami kérdeznivalója volna az adóval kapcsolatban, június 1-től 13-ig minden szerdán és szombaton délután felvilágosítást nyerhet a lelkesi irodában akkor jelenlevő adókivető bizottságtól. Alig egy néhányan éltek ezzel a lehetőséggel s fellebbezés is oly kevés érkezett be, hogy a legde-rülátóbbak is csodálkoztak rajta. Bizonyára híveink méltányolták egyházközségünknek azt az elhatározá-sát, hogy — bár mindennek az ára emelkedett, — az egyházi adót nem emeli, — s ugyanakkor látták, vagy halották talán azt is, hogy alig egy év alatt olyan be-fektetéseket eszközöltünk, (biharnagybajomi birtok vá-sárlása a Szövetség-utcai ház eladási árából, templo-munk kifestetése, általános megújítása, a világítás rej-tett-fénnyel és hatalmas kovácsolt-vas csillárral való megoldása, a templom légtérének ventilátorral való szabályozása, villany fűtéssel való ellátása, új, nagy orgona megrendelése, gyülekezeti terem létesítése stb.) hogy azzal a budapesti unitáriusság lelki szükségle-tének kielégítését s más felekezeti testvéreink előtt való megbecsültetését hathatósan szolgáltuk.

Szükségesnek tartjuk mégis, főképpen azok szá-mára, akik nem fellebbeztek, hogy néhány tudnivalót elmondjunk az 1943 évi adó kivetéséről.

1. Az adót háromtagú bizottság veti ki, abban sem az elnökség, sem a lelkesek részt nem vesznek. Az adó-kivetést a Kebli Tanács, végső fokon pedig az egyházközségi közgyűlés bírálja felül és mondja ki határozatilag. Az egyházközségi közgyűlésnek minden adófizető tagja, a közgyűlésen tárgyalt kérdésekhez tehát mindenki hozzászólhat. Ha valaki nem jön el a közgyűlésre, önmagát fosztja meg attól a törvényben biztosított jogától, hogy az egyházközség ügyeihez s így az adó-kivetéshez is hozzászólhasson.

2. A kivetett adó összegének megállapítása ellen

fellebbezni lehet. Ezt azonban a küldött csekken pi-ros nyomású felvilágosításban már közöltük minden atyánkfiával.

3. Azt mondtuk, hogy a háborús drágulások el-lenére sem emelte egyházközségünk az adót. Ezzel szemben az adó összege legtöbb hívünknel ebben az évben mégis magasabb, mint az elmúlt 1942. évben volt. Ez látszólag ellentmondás. De csak látszólag. Az adó-kivetés ugyanis az adóhivataltól kapott adatok alapján történik. Ebben az évben is megkaptuk az adóhivataltól az adatokat s ezeknek megfelelően igazította ki az adókivető bizottság a fizetendő egyházi adó összegét. Legtöbb hívünkneli jövedelem emelke-dést mutatott ki az adóhivatali jelentés. — érthető tehát, hogy a hozzáigazított adókulcs ez évben maga-sabb egyházi adót mutatott ki. Az is előfordul, hogy a jövedelem nem emelkedett, az egyházi adó azonban mégis magasabb. Ennek oka az, hogy az elmúlt évek-ben az évekkel ezelőtt megállapított adókulcsot nem alkalmazták pontosan, viszont a bizottságnak köteles-sége volt — éppen az egyházközség nehéz, háborús helyzete miatt — az adókulcsot most már pontosan alkalmazni. Híveink felvilágosítására itt közöljük a még az 1935. évben megállapított adókulcsot, hogy maguk is láthassák: nem emeltük az adót, mert az adókulcs nem változott, csak megfelelően alkalmaz-tuk ezt a kulcsot az adóhivataltól kapott jövedelem-kimutatáshoz.

Évi jövedelem.	Egyházi adó.
600 P-ig	2.00 P
601— 1200 P-ig	3.00 „
1201— 1600 „ „	4.00 „
1601— 2000 „ „	4.00— 5.00 „
2001— 2400 „ „	5.00— 10.00 „
2401— 4800 „ „	11.00— 20.00 „
4801— 6000 „ „	21.00— 30.00 „

Évi jövedelem.	Egyházi adó.
6001— 9000 P-ig	31.00— 50.00 P
9001—15000 „ „	51.00—100.00 „
15001—30000 „ „	101.00—200.00 „
30000 P-n felül	201.00—500.00 „

Hisszük, hogy hűveink most is belátó és áldozatos lélekkel tesznek majd eleget kötelezettségeiknek, hi-

szen mindenki előtt nyilvánvaló, hogy az egyházköz-
ségnek a kiadásai, — éppen mint minden más tes-
tületé, — szintén emelkedtek s azoknak csak úgy tu-
dunk eleget tenni, ha adóját mindenki pontosan meg-
fizeti. Figyeljünk a hangsúlyra, mely az ismert új-
testamentumi idézet első szavára esik: „A jókedvű
adakozót szereti az Isten“!

Minek nevezzelek?

Petőfi Sándor halhatatlan verse jut eszem-
be, amint Kallós Ede „Nevek—napok“ című
könyvét forgatom. A legtöbb szülő a mult ro-
mantikus emlékei, családi vonatkozások, vagy
„hallás után“ választ nevet gyermekének. Ré-
gebben okosabbak voltak az emberek. Tudták
— amit ma kevesen tudnak — hogy minden
névnek jelentése van, s ennek a jelentésnek az
alapján választottak nevet gyermekük számára.
A névválasztás ugyanis egyúttal célt, óhajt, sőt
elkötelezést is jelent. A keresztelésben adott
névvel figyelmeztetni kívánják a gyermeket ar-
ra, hogy a nevében megjelölt eszme megvaló-
sítását várja tőle a szülő. Nyugaton még ma is
él ez a szokás, bár kissé átvitt alakban. Egyik
amerikai barátom, a magyar irredentizmus fá-
radhatatlan harcosa, dr. Birinyi K. Lajos ne-
vében a K. betű a „Kossuth“ rövidítése. Fel-
vette egyik keresztnévül a Kossuth nevet,
hogy ezzel is figyelmeztesse magát élete min-
den percében fogadalmára, hogy csak magyar
fajáért és a magyar igazságért fog élni. Jerome
K. Jerome, a híres angol humorista, nevében
a K. betű viszont „Klapka“ rövidítése. A sza-
badságharc után ugyanis Kapka Angliában ta-
lált védelemre és meleg fogadtatásra s a humo-
rista atyja annyira megkedvelte, hogy fiának
egyik keresztnévül választotta, figyelmeztet-
vén őt ezzel is a magyarok iránti barátság kö-
telességére.

Kallós „Nevek—napok“ című könyve ma-
gyar nyelven most foglalja össze a nálunk hasz-
nálatos keresztnévek szöszszerinti jelentését, a név
születését, viszontagságait a történelem folya-
mán, s ismerteti azokat a nevezetesebb törté-
nelmi szereplőket is, akik egy-egy nevet a név
meghatározta fogalom szellemében viseltek.
Lássunk csak néhány példát.

Ha képmutató volnék, most valamelyik ma
is élő híres ember nevével kezdeném. Megval-
lom azonban, hogy a könyvet felnyitva, minde-
nekelőtt a saját keresztnévemet kerestem meg
benne. Az vesse ezért reám az első követ, aki
nem hasonlóképpen cselekednék. (Kivételek, a
16—24 éves fiatalok, akik a saját nevük helyett
bizonyára valaki Más, sőt MÁS nevét keresnék
ki legelőször.) Tehát: Sándor. A név 356-ban
született Krisztus előtt. Fülöp makedon király
teremtette, hogy fiát a későbbi Nagy Sándort,
ezzel a görögös névvel kedvelté tegye a görö-

gök előtt. A Sándor név ugyanis az „Alexand-
ros“ görög összetett szóból származik, melynek
jelentése annyi „férfiakat oltalmazó“. Fülöp el
is érte célját, a görögök egyesültek Nagy Sán-
dor vezetése alatt s az akkor ismert világ urá-
vá lettek.

A keresztények már a második századtól
kezdve használták az Alexander nevet s a kato-
likus egyháznak tíznél több ilyen névű szentje
van. A tíz közül annak a Sándornak a nevenap-
ját örökítették meg a keresztény naptárban, aki
200 körül jeruzsálemi püspök volt s az ottani
híres keresztény könyvtár alapításával öröki-
tette meg emlékét.

Magyarul az Alexanderből Sándor, később
Sándur, végül Sándor lett. Van olyan elmélet
is, amely szerint a Sándor régi magyar név lett
volna, mert a korai latin nyelvű okirataink
Sándor-t írnak, nem pedig Alexander-t.

Nézzünk azonban néhány más nevet is. Például: Jánost. Magyarul egészen természetesnek
hangzik, pedig minden más nyelv is ismeri.
Jean, John, Johann, Hans vagy Iván a neve Já-
nosnak a különböző nyelvekben. Eredete héber,
így hangzott: „Johanán“, s annyit jelentett,
hogy: „Isten kegyelmes“. Keresztelő János,
majd a legkedvesebb tanítvány neve után a ke-
resztényeknek kedvelt keresztnévévé lett. Las-
sanként minden nemzetben otthonossá vált ez
a név, úgy hogy általános fogalmú jellegzetes-
ségek is vele jelöltek. Ismeretes magyarul az
„olcsó János“, „magyar János“ vagy a híres tré-
fás mondás „én is János, te is János, a bíró is
János“. Az angoloknál „John Bull“ (Bika Já-
nos), az angol nép robusztus erejű, lassú moz-
gású, köpcösen nyárspolgári jellegzetességét
domborítja ki.

Péter. „Te kőszikla vagy, és erre a kőszik-
lára fogom építeni egyházamat.“ (Mt. XVI. 18.)
Simonnak, a capernaumi halásznak mondta Jé-
zus e szavakat, s ettől kezdve Simont így ne-
vezték az emberek: „Simon Kéfás“, azaz Simon
a Kőszikla. Minthogy azonban Jézus és tanítvá-
nyai arámi nyelven beszéltek, a görög nyelvű
újtestamentum lefordította a Kéfás szót görö-
gül Petrosz-ra. Petrosz ugyanis azt jelenti gö-
rögül: kő (lásd petroleum = kőolaj).

Piroska. A legrégebb magyar Piroska Szent
László királyunk egyik leányának volt a neve.

Akkori helyesírással Pirisk-nek vagy Piriskának írták. Hogy ez a név magyar származású lehetett, mutatja az a tény, hogy ez a Piroska, aki II. János görög császár felesége lett, Bizáncban nem tudott boldogulni ezzel a szokatlan névvel, s fel kellett, hogy vegye az Irén nevet (ami viszont görögül békességet jelent) s ennek ellenére is őt nem nevezték sem Piroskának, sem Irénnek, hanem Xené-nek, vagyis Idegennek.

Magdolna. Eredete Magdala halászfalu a Genezáreti-tó mellett. Magdalénusz vagy Magdaléna egyszerűen azt jelentette, hogy az illető férfiú vagy nő Magdalából származik.

Margit. Kedveskedő elnevezés ógörög nyelven. A „Margaron“ szóból származik, ami anynyit jelent, mint gyöngy. A görög apa így kiáltott fel: Margaris! Margarito! Ennek latinósítása a Margarita, s ebből lett a Margaréta, Margit.

Mária. Jézus édesanyjának a nevéből származik, amely eredetileg Mirjam, a görög fordításban Mariam volt.

Gizella. Eredete germán. A németek Gisl, az angolok Gisel szavából származik, ami eredetileg hadifoglyot jelentett. A mai német nyelv Geisel-je túszt jelent.

Csak ízelítőt adhattunk ebből a 384 oldalas kitűnő könyvből, mely dr. Vajna és Bokor kiadásában jelent meg, s amelynek ismertetésével, azt hisszük, jó szolgálatot tettünk olvasóinknak. Jó tudni, hogy melyik keresztnév mit jelent és hogy kik viselték már előttünk. Vegye meg ezt a könyvet mindenki, akit érdekel, hogy keresztnéve mit jelent. Ugyan kit ne érdekelne...

Sz. I. S.

FRONTON LÉVŐ KATONÁINK tábori postaszámát kérjük lelkészi hivatalunkkal közölni, hogy egyházközségünk idegenben lévő tagjainak üdvözetünket elküldhessük. Lelkészeink már eddig is több, jelenleg hazánktól távollévő, katonai szolgálatot teljesítő afiával tartanak fenn levelezés formájában összeköttetést. A hozzánk érkezett tábori lapokból az tűnik ki, hogy örömmel vesznek katonai szolgálatot teljesítő afiai minden levelet, amit hozzájuk küldünk. Amennyiben lapunk olvasóinak, vagy unitárius vallású ismerőseiknek fronton lévő hozzátartozójuk van, úgy tábori számuk közlés után lelkészeink soraikkal felkeresik őket. Minden ezirányú közlést az „Unitárius Értesítő“ szerkesztősége címére (Koháry-utca 4.) kérünk küldeni. A tábori postaszám telefonon is bejelenthető (telefon: 317—529).

CSEKKEN ÉS POSTAUTALVÁNYON történő befizetéseknél kérjük befizető atyánkfiait, hogy az összeg rendeltetését „A feladó magánközleményei“ című rovatban feltüntetni szíveskedjenek, nehogy — félreértés következtében — tévesen könyveljük el azokat. Egyházközségünk csekkszám száma 30.400.

Konfirmáció

volt ebben az évben is áldozócsütörtökön a Koháry-utcai templomunkban. Hosszas előkészítés után negyven ifjú tett bizonyosságot hitelveink ismeretéről és hitének erejéről. Az ünnepet megelőző napon lázas igyekezettel díszítették fel templomunkat ifjaink és virággal borították el a szószéket és a padokat. Az előkészítést és a konfirmálást *Szent-Iványi Sándor* vezető lelkész végezte. Az ünnepélyes kikérdezés alkalmával mindannyian bizonyosságot tettek arról, hogy egyházunk készsége és minden körülmények között hiven megálló tagjai lesznek. *Szent-Iványi Sándor* vezető lelkész ünnepi beszéde mélyen megható volt, valamint felejthetetlenek az ifjak első úrvacsoravétele alkalmával mondott buzdító szavai is. Nagyszerű élmény volt mindannyiunk számára konfirmáló ifjaink szép kétszólamú éneke, mit *Nagy Sándor* énekvezér afia tanított be. Az úrvacsora vétele alatt gyulladtak ki a csillár napfénycsövei és meleg nappali fényt árasztottak a hitükben megerősített negyvenkét ifjúra. Hitük erejéről és tudásukról bizonyosságot tettek: *Ágoston Ferenc, Ágoston János, Ágoston Zoárd, András Zsuzsanna (ravai), Árgyó Róza (szentábrahámi), Bede-Fazekas Zsolt, Bedő Sándor (kiskedei), Benedek Irma, Berde Béla, ifj. Csucsy József, Dalibor Marianna, Fülöp Julianna, Gallisz Izolda, Gáspár Anna, Gáspár Ilona, Gmehling Éva, Hegyi László, Jákób Eliza (szentábrahámi), Kalányos Margit (szentábrahámi), Kende Éva, Kende Péter, Kerekes Gizella, Kiss Márta, Kovács Gyula, Lőrincz Anna (homoródkeményfalvi), Lőrincz Miklós, Márkos Etelka (jánosfalvi), Mázló Judit, Mohay Eszter (szentendrei), Nándori Béla, Nándori Mária, Patakfalvy Zoltán, Poké Lajos, Szavutz Stella, Taglieber Julianna, Tamásy Róza, Tanczos Lajos (fiátfalvi), Tóth Erzsébet, Tury Ida, Tury Mária, Vadady Ágnes és Vadady Veronika.* A konfirmáció alkalmával imát mondottak: *Márkos Etelka, Kende Éva és Taglieber Julianna.* Az ifjak nevében az úrvacsorát felveendő készségről *Gmehling Éva* tett bizonyosságot, majd *Vadady Veronika* fordult *Kelemen Béla* egyházközségi gondnokhoz és mindannyiuk nevében kérte, hogy fogadja az egyházközség képviselőjében és nevében szeretettel a hitükben megerősített ifjú egyháztagokat. *Kelemen Béla* gondnok meleg szavakkal buzdította az ifjakat és köszöntötte őket az egyházközség nevében. Délután a konfirmáltak új gyülekezeti termünkben gyűltek össze s kedves műsor keretében szórakoztatták a szülőket és az ott megjelenteket. Lapunk részéről is atyafiságos szeretettel üdvözljük a konfirmáltakat s reméljük, hogy a jövőben több alkalommal is egybegyűlnek, hogy hitüket és az összetartást erősítsék. Úgy a konfirmáltakra, mint kedves szüleikre a mi egy Istenünk áldását kérjük.

A székelykeresztúri unitárius br. Orbán Balázs gimnázium másfélévszázados jubileuma.

Országgraszoló ünnepségek keretében ülte meg a székelykeresztúri Unitárius Br. Orbán Balázs Gimnázium fennállásának 150-ik évfordulóját. Erre az ünnepségre idesereglettek az ország egész területéről az intézet volt növendékei.

Június 4-én az egész kis székely városka ünnepi köntösbe öltözött. Keresztúr székelyei feldíszítették és fellobogózták házaikat és felekezeti különbség nélkül lelkes szeretettel készültek az unitáriusok ősz püspökének, József Miklósnak fogadtatására, aki Udvarhely vármegyei vizitációs körútjáról érkezett Keresztúr ünnepére. Már a járás határában, Nagygalmalfván díszes küldöttség várta a püspököt és kíséretét. A község székelysége ünnepi díszbe öltözve, élén a református lelkipásztorral, meleg ünneplésben részesítette a testvéregyház püspökét. A járás nevében pedig meleg szavakkal köszöntötte dr. Kósa Béla főszolgabíró József püspököt. Az unitárius egyházkör és a főgimnázium nevében dr. Mennyhárt Dénes szolgabíró-köri felügyelő-gondnok tolmácsolta az unitárius hívek szeretetét, majd dr. Szolga Ferenc tb. igazgató, az ország legidősebb szolgálatban lévő tanára megható szavakkal köszöntötte a főgimnázium ünnepségeire érkező főpásztort.

A székelykeresztúri állomáson a püspököt a teljes létszámban megjelenő köri papság élén Útő Lajos esperes üdvözölte. A városka főterén hatalmas díszkapu fogadta a püspököt, melynél Jakab János községi bíró (ny. járásbíró) a község képviselőtestületének élén mondotta el üdvözlését. Innen az új köntösbe öltözött jubiléó gimnázium elé vonult a menet, ahol szintén hatalmas díszkapu volt felállítva. Itt Útő Lajos esperes és dr. Lőrinczi István törvényszéki bíró az intézet felügyelő gondnoka üdvözölték a főpásztort az egyházkör és az intézet nevében.

A tulajdonképpeni jubiléó ünnepségek sora június 5-én, szombaton vette kezdetét a 10 éves érettségi találkozóikat ünneplő vendiákok istentiszteletével, melyen Szolga Ferenc budapesti vallásánító lelkész imádkozott és Lukácsi Mózes székelyszentmiklósi lelkész mondott egyházi beszédet. Istentisztelet után a lelkészi irodán fogadta püspök úr az üdvözlésére megjelent hivatalos egyházi és világi küldöttségek tisztelgő látogatását.

Délután öt órai kezdettel az intézet nagytermében ünnepi vendiákest vette kezdetét. Üdvözlő beszédet Killjéni Imre igazgató intézett a vendiákokhoz.

Az igazgató üdvözlő beszéde után a gimnázium énekkara Kodály: „Székely keserves“ c. kórusát adta elő Péterffy Gyula zenetanár, a kiváló karmester vezetésével. Ezután Nagy

Samu VIII. osztályos tanuló köszöntötte a vendiákokat a mostani tanulóifjúság nevében. Az ifjúság üdvözlétére dr. Mester Miklós országgyűlési képviselő-vendiák válaszolt hatalmas beszédben, melyben rámutatott arra, hogy mit jelentett ez az izzig-vérig magyar népi gimnázium a Székely nép életében.

Mester Miklós hatalmas beszéde után P. Szentmártoni Éva, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja énekelt. Kultúrált hangja, tökéletes előadó művészete magával ragadta a közönséget.

Molnár Sándor m. kir. honvédőrnagy, a magyar katonai írók körének tagja-vendiák adott elő verseiből.

P. Szentmártoni Kálmánné játszott azután szebbnél-szebb magyar nótákat zongorán, melyet a közönség hálás tapssal honorált.

Majd Gyallay Pap Domokos a neves erdélyi írók-vendiák olvasta fel két keresztúri diákemlékeiből meritett ragyogó elbeszélését.

Ismét a gimnázium énekkara énekelté Bárdos: „A csitári hegyek alatt“ c. kórusát. Ezután Izsák Domokos, a már híres székely költő adta elő néhány költeményét.

A június 6-iki ünnepségek rendjét az országzászló megkoszorúzása vezette be, ahol a vendiákok nevében dr. Kiss Eek egyházi főjegyző mondott beszédet. Innen a templomba vonult az ünneplő közönség istentiszteletre, ahol Pál Dénes siménfalvi lelkész, felsőházi tag imádkozott és dr. Csiki Gábor esperes, kormányfőtanácsos vendiák mondott egyházi beszédet. A templomi istentisztelettel párhuzamosan szabadtéri istentisztelet is volt, melyen dr. Kovács Lajos és Simén Dániel teológiai tanárok végeztek szolgálatot.

Az stentiszteletek után került sor a tulajdonképpeni emlékünnepeyre és ezzel kapcsolatosan az 1914-ben elmaradt új gimnáziumi épület felavatására.

A gimnázium hatalmas udvarát zsúfolásig megtöltötte az ünneplő közönség, hol a Hiszek egy elmondása után a gimnázium énekkara énekelt a Székelyhymnuszt, Péterffy Gyula zenetanár vezetése mellett, majd dr. Gelei József egyházunk főgondnoka nyitotta meg hatalmas beszéddel az ünnepi közgyűlést. Megint a gimnázium énekkara énekelt Berzsenyi—Kodály: „Magyarokhoz“ című kánonját. Péter Lajos tb. igazgató ismertette a gimnázium történetét, melynek nyomán felelevenedett 150 év küzdelmének, hősiességének és munkájának dicsőséges epósa. A gimnázium kórusának újabb énekszámát adta az ősz főpásztor lépett a szónoki emelvényre, hogy a 150 éves gimnáziumot megáldja és az új épületet felavassa. Toroczkó

Gyermeknyaraltatás.

szellemét idézte és toroczkói származású Lázár István püspökünk szellemét, aki 150 évvel ezelőtt a székely kultúra e gyönyörű csarnokát építette és boldognak nevezte magát, hogy másfél század annyi küzdelme után most Ő, az egykori toroczkói lelkész áldhatja meg ezt a drága székely intézetet. A püspök úr beszéde és áldó imája után, az általa írt alkalmi ódáját *Elekes Emőd* gimn. tanuló adta elő hatalmas sikerrel. Ezt a gyönyörű ódát *Péterffy Gyula* zenetanár meg is zenésítette és székelydiák kórusával elő is adatta.

Ezután a gimnázium díszászlójának felavatására került sor, melyet a kereszturi nők áldozatkészsége ajándékozott az intézetnek. A zászlót gyönyörű beszédben *Útő Lajos* esperes áldotta meg és *Ugron Zoltánné* adta át a gimnáziumnak megható beszéd kíséretében, amiért *Killyéni Imre* igazgató mondott köszönetet. *Gyulai Ferenc* gimn. tanuló sikeres szavalata után következtek a hivatalos üdvözlések, melynek során elsőnek a vármegye főispánja, *dr. Sebessy Ákos* a Vallás- és Közoktatásügyi minisztérium nevében üdvözölte a jubiláló intézetet. Utána az Unitárius egyház Képviselő Tanácsa és a Teológia nevében *dr. Abrudbányai János* dékán, a kolozsvári testvérgimnázium nevében *P. Szentmártoni Kálmán* tb. igazgató, a Tankerületi főigazgatóság nevében *dr. Rózsa József* tankerületi kir. főigazgató; Udvarhely vármegye nevében *dr. Szentkirályi Kálmán*, a vármegye alispánja beszélt; Keresztur járás nevében *dr. Kósa Béla* főszolgabíró; Székelykeresztur közönsége nevében *Demeter Andor* főjegyző tolmácsolták az intézetnek jókívánásaikat. Az Erdélyi Párt nevében a jelenlevő *dr. Mikó Imre* és *Váró György* országgyűlési képviselők élén *Nyirő József* író, országgyűlési képviselő üdvözölte a jubiláló iskolát. Végül *dr. Szathmáry Lajos*, az Emke ügyvezető elnöke jelentkezett szólásra és tettekben megnyilvánuló áldozatos szellemről tartott üdvözlő beszédet és hatalmas összegű alapítvány leveleket nyújtott át a gimnázium előjáróságának, összesen mintegy 11 ezer pengő értékben és 50 drb. könyvadományban. Az Emke itt is bizonyosságot tett áldozatos és nagyszerű szelleméről. *Pataki Tibor* államtitkár szintén nagyobb könyvadományt küldött a jubiláló intézetnek szerencsekívánatai kíséretében.

A számos nagyszerű üdvözlésre *dr. Lőrinczi István* iskolai felügyelő-gondnok, törvényszéki bíró válaszolt megható, hatalmas beszédben.

A gyönyörű jubilaris ünnepség *dr. Gelei József* egyetemi tanár-egyházi főgondnok megható záró szavai után a Szózáttal ért véget és az áhitat érzésével távozott mindenki a székely élniakarásnak, tudásnak és szellemnek eről a gyönyörű, magasztos ünnepéről.

v. Szolga Ferenc lelkész-véendiák.

Egyházközségünk vezetősége a nehéz élelmezési helyzet ellenére is elhatározta, hogy a magyarkúti „Szentábrahám pihenő”-ben iskolás gyermekeink részére nyaraltatást rendez. Bár igen nehéz az ügy megoldása, mégis szükségesnek látszik, hogy az arra rászoruló gyermekeket jobb levegőre vigyük. Előkészületeket tettünk egyes élelmiszerjegyek beváltása iránt, valamint a kerthelyiséget terményekkel ültettük be, hogy ezzel is segítsünk az ellátáson. Sajnos azonban az időjárás következtében csaknem minden elfagyott, s így újakkal kellett pótolnunk a már szépen megindult kerti terményeket. Erre és arra is tekintettel, hogy a bevetett terület terményei nem elegendők az egész nyaralási időszakra, Nőszövetségünk ezúton kéri atyánkfiait, hogy nélkülözhető élelmiszereikkel siessenek a jószándék megvalósításához. Kérünk és elfogadunk bárminemű élelmiszert (természetesen nem romlandót) pl. lekvárt, cukrot, zsírt, babot, borsót stb. Az erre a célra adott pénzbeli segítséget is szívesen vesszük, hiszen költségvetésileg előirányzott összegünk az emelkedett árak miatt igen szűk korlátok közé szorítja szándékunkat.

Mintegy húsz-huszonöt gyermek nyaraltatására gondoltunk s tekintettel erre a kényeszerű kis létszámra, arra kérjük atyánkfiait, hogy csak a valóban arra rászorultak nyaraltatását kérelmezzék. Az elmúlt években ugyanis szívesen vittünk el mindenkit, hiszen az unitárius környezetben való nyaralásnak nagy nevelő eredményeit láttuk ezzel is biztosítottak. Most azonban elsősorban gyenge szervezetű és hiányosan táplált gyermekeink nyaraltatását is csak igen nehezen tudjuk biztosítani. Mindenemű részletes felvilágosítással az egyházközség lelkészi hivatala szolgál (Koháry-u. 2—4.), kérjük, hogy ezen a címen érdeklődjenek. Az egyházközség telefonszáma: 317—529. Az adományok is erre a címre juttathatók el. Amennyiben pénzbeli adományt szándékoznak atyánkfiai beküldeni erre a célra, úgy csekken vagy postautalványon beküldött adományaik rendeltetését „Gyermeknyaraltatás” szóval okvetlenül feltüntetni szíveskedjenek, nehogy félreértés következtében tévesen könyveltessenek el az összegek.

Az iskolás gyermekek nyaraltatása iránti kérelmeket június hó 25-ig kérjük beküldeni, mert később érkezett kéréseket nem vehetünk figyelembe.

A nyaralni szándékozók magukkal kell, hogy hozzanak 1. a nyaralás idejére vonatkozó összes élelmiszerjegyeket, melyek a felvétel alkalmával azonnal leadandók a lelkészi hivatalban, 2. ruházatot: két rend tiszta fehérnemű, zsebkendők, hálóing vagy pizsama, egy használt viselőruha és egy másik váltóruha, okvetlenül

hozzanak magukkal egy meleg felsőkabátot, napozóruhát és fürdőtrikót, egy pár cipőt (tornacipővel jól meg lehet kimélni a lábbelit), 3. tisztálkodó eszközöket: szappan, törülköző, fogkefe, fogkrém, fogmosópohár, fésű, cipőkefék, cipőkrém, 4. ágyneműt: egy kis fejpárna, két lepedő, egy takaró.

Hirek.

A KORMÁNYZÓ ÚR 75. születésnapján jun. 18-án, pénteken d. e. 9 órakor a Koháry-utcai templomban istentiszteletet tartunk, melyre híveink szíves figyelmét felhívjuk.

RÁDIÓ KÖZVETÍTETTE istentiszteletünket június hó 20-án délelőtt 9 órakor a Koháry-utcai templomból. A szolgálatot Szent-Iványi Sándor vezetőlelkész végezte. Orgonázott Nagy Sándor kántor.

Polgárdiban június 6-án tartottuk meg a vallásvizsgákat. Az egyházkör képviselőjében a Köri Nevelésügyi Bizottság megbízásából Kereki Gábor székesfővárosi vallásitanító lelkész afia, köri nevelésügyi bizottsági tag vett részt.

Érettségizendő növendékeink ünnepélyes vallásvizsgálója a Koháry-utcai templomban május végén megtörtént. A vallásitanító bizottság jelenlétében, Szent-Iványi Sándor vezető lelkész elnöklelte mellett adtak számot az eltöltött nyolc iskolai év alatt szerzett tudásukról. Lapunk részéről is örömmel köszöntjük a maturáltakat: Dalibor Marianne, Mosonyi Marianne, Koncz Éva, vitéz Lázár László, ifj. Fodor Béla, ifj. Nagy János, Nagy Miklós és Török Tamás fiait. Hisszük, hogy a mi egy Istenünk vezetése mellett nemzetünk és egyházunk igaz hívei maradnak. Gratulálunk!

Az iskolai év véget ért. A vallásitanítási csoportok növendékei vizsgáltak a vallásitanítóból. A vizsgákon a Duna-Tiszamenti Egyházkör nevelésügyi bizottságának tagjai jelenlétében adtak a növendékek feleletet. Igen sok helyen a szülők is megjelentek. Örvendetes látni, hogy a szülők érdeklődnek gyermekeik vallásos nevelése iránt. Bár a vallásvizsgákat későbbi időpontra tűztük ki s azokat a felsőbb rendelkezés következtében kellett korábbi időpontban megtartani, mégis mindenütt elvégeztük a tananyagot.

Miskolcon az evangélikus templomban jún. 20-án d. e. 11 órakor úrvacsoraosztással egybekapcsolt istentiszteletet tart Ferenc József lelkész.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS. Az Unitárius Értesítő előfizetőit arra kérjük, hogy a lap előfizetési díját, mely évi 5.— pengő, kiadóhivatalunkhoz beküldeni szíveskedjenek. Az előfizetési díjak a lelkészi hivatalban (Koháry-utca 4.) személyesen, vagy postautalványon és az egyházközség csekkjén fizethetők be. Amennyiben csekken, vagy postautalványon történik a befizetés, úgy kérjük feltüntetni azokon, hogy a küldött összeg az Unitárius Értesítő előfizetési díja.

Nőszövetségi hírek.

Az Unitárius Nőszövetség 1942 október 12-i ünnepségén vitéz dr. Nyiredy Gézané elnök felhívást intézett az unitárius közönséghez a Sárbogárdon létesítendő leánynépfőiskola érdekében. Kérésére az alábbi szíves adományok érkeztek a Nőszövetséghez:

Özv. Gyarmathy Mózesné adománya: 1 drb. nagy ebédlőkredenc márvány lappal, 1 drb. nagy ebédlőasztal 4 betéttel, 6 drb. támlás szék, 6 drb. szék, 1 drb. márványlappos tükrös mosdó, 1 drb. könyvvállvány, 19 drb. könyv, 1 drb. perzsaszövő-szék.

Vitéz Lázár János adománya: 1 drb. ruhás szekrény.

Dr. vitéz Nyiredy Gézané: 1 drb. ebédlőasztal, 1 drb. konyha kredenc, 1 drb. konyhaasztal, 1 drb. konyha szék.

Özv. Kálnoki Kis Jenőné: 1 drb. párna két huzattal, 1 drb. kender alsólepedő, 1 kender szalmazsák.

Firtosváralya, Jánosfalva, Bordos, Székelymihály és környéke, Székelykeresztur, Városfalva, Vargyas községekből szötemények:

44 drb. törülköző, 25 drb. konyhatörölő, 8 drb. lepedő, 17 drb. szalmazsák, 7 drb. párna huzattal, 5 drb. párnahuzat, 1 drb. tálas terítő.

Özv. Boross Árpádné: 1 drb. terítő, 2 drb. tányér.

Amidőn fenti adományokat hálás köszönettel nyugtázzuk, sajnálattal jelentjük, hogy a háborús nehézségek, főképpen élelmezési hiányok miatt ez évben a fenti népfőiskola nem kezdődhetett meg.

Kálnoki Kis Jenőné.

A Magyar Protestáns Nők Országos Szövetsége május 28-án előadóestet rendezett, melynek keretében — illusztris protestáns előadók sorában — Szent-Iványi Sándor, egyházközségünk vezetőlelkésze „Reménységünk a gyermek” címen előadást tartott. Az előadóesten igen szép számú közönség vett részt.

Az Iratmisszióban bibliák, énekes- és imakönyvek, egyháztörténelmi, hittani könyvek, valamint jeles unitáriusok életrajzai beszerezhetők. Az Iratmisszió minden vasárnap 10 órakor nyitva van. Helyisége a Koháry-utca 4. sz. székházban van az I. emeleten (jobb lépcső).

Pünkösöd ünnepén mindkét napon délelőtt 9 és 11 órakor úrvacsoraosztással egybekötött istentiszteletet tartottunk a Koháry-utcai templomban. A szolgálatot Szent-Iványi Sándor vezető lelkész és Barabás István lelkész felváltva végezték.

Pünkösöd ünnepén Felsőgallán a református templomban, a nagyobbára bányamunkásokból álló szórványegyházközségben úrvacsoraosztással egybekötött istentiszteletet tartottunk. A szolgálatot Kereki Gábor vallásitanító lelkész végezte.

Dr. Gál Ernő felsőgallai alumínium gyári felügyelő atyánkfiát főfelügyelővé nevezték ki. Ebből az alkalomból szeretettel köszöntjük s további munkájára, valamint a maga és családja életére Isten áldását kérjük.

Dr. v. Szinte János miniszteri tanácsos, a Magyar Királyi Államvasutak elnöke állandó helyettesének, a Szeretfalva-Dédai vasútvonal megépítésénél kifejtett értékes munkássága elismerésül a Kormányzó Úr a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta. A magas kitüntetés alkalmából szeretettel gratulálunk s a maga és családja életére a mi egy Istenünk gazdag áldását kérjük.

Hihalmi Harmos Árpád felsőgallai bányafőfelügyelő atyánkfiát bányagazgatóvá nevezték ki. A maga és a családja életére és további munkásságára Isten áldását kérjük.

Dr. Kozma Jenő egyházközségi gondnok atyánkfia betegségéből felgyógyult. Egyházközségünk és lapunk nevében szeretettel köszöntjük ebből az alkalomból s a maga és családja életére a mi egy Istenünk jóságos áldását kérjük.

Gyarmathy István és dr. Gyarmathy László afiai megnevezni. a belügyminisztériumban igazolták az alsóboldogasszonyfalvi előnevüket és a székely lófői ranghasználatára való jogukat.

Árkosi Nagy Gyula MÁV ellenőr Csifó - Nagy László egyházi titkár afia testvére Kolozsváron elhunyt. Isten adjon az elköltözöttnek békés nyugalmat, egyházi titkár afiának pedig vigasztalást.

Vitéz Gidó Béla presbiter afia szerkesztette „Tettek — tervek” címen a Kállai kormány félesztendő munkássága és politikájáról szóló beszámolót. Gidó miniszterelnökségi sajtóelőadó atyánkfiát ez alkalommal is szeretettel köszöntjük.

Id. Györfy István ny. igazgató, énekvezér, egyházi tanácsos afia, **Györfy István** keblitanácsos afia édesapja, Székelyudvarhelyen elhunyt. Pihenése legyen csendes, emlékét szeretettel őrizzük és a gyászolóknak vigasztalást kérünk a mi egy Istenünktől.

A konfirmandusok úrvacsorai kenyerét vitéz **Vadady Albertné**, a bort pedig **Gmehling Róbert** afiai adományozták. Mindkettőjük Gyermekai ez alkalommal konfirmáltak és vettek először úrvacsorát. A mi egy Istenünk áldja meg a nemesszívű adakozókat.

Úrvacsorai kenyeret és bort a pünkösdi ünnepekre **Schmidtne Vass Ilona** (Németboly) és **Papp Mihály** atyánkfiái ajánlottak fel. Isten áldása legyen nemes szándékukon és példájuk szolgáljon buzdításul.

Templomunk villamos fűtési berendezési munkálatai megkezdhetése iránti tárgyalásaink folyamatban vannak. **Kelemen Béla** egyházközségi vagyonkezelő gondnok lelkes buzgalommal és nagy hozzáértéssel igyekszik azon, hogy az előttünk álló télre híveink számára biztosítsa a fűtött templomot. A nyarat mindenestre arra igyekszünk felhasználni, hogy a tervbevett munkálatok befejezést nyerjenek.

Lelkészi könyvtárunk állománya az idők telése következtében hiányosnak bizonyult. Tervbevettük annak kibővítését. Ez természetesen csak a költségvetés keretein belül lehetséges s így a kívánt eredményt nem tudjuk biztosítani. Ezért arra kérjük hí-

veinket, hogy tehetségük szerint támogassák tervünket s az e célra szánt adományukat lelkeszi hivatalunkhoz eljuttatni szíveskedjenek. Az adományok személyesen vagy csekken és postai pénzesutalványon is befizethetők, de postán való befizetés esetében kérjük az összeg rendeltetését „lelkeszi könyvtár” jelzéssel megnevezni.

Az esperesi vizsgálószerk június 23-án szállt ki egyházközségünkbe. **Dr. Csiki Gábor** esperes, **Ferencz József** köri jegyző és **dr. báró Daniel Gábor** köri felügyelő gondnok tartották a vizsgálatot. A vizsgálat tulajdonképpen már 22-én megtörtént. 23-án az istentiszteleten predikált **dr. Csiki Gábor** esperes, majd az utána következő közgyűlésen híveink adtak feleletet az egyházközség életére vonatkozóan feltett kánonikus kérdésekre. Az esperesi vizsgálószerk egyházközségünk számadásait és ügyvezetését rendben találta, költségvetését elfogadta és újonnan választott két presbiterünktől, **dr. bölöni Mikó Tibor** és **alsóboldogasszonyfalvi Gyarmathy László** afiaitól a szokásos esküt bevette.

Gyülekezeti terem létesült a Koháry-utcai székházban. Régi vágyunk nyert beteljesedést azzal, hogy egyháztársadalmi megmozdulásainknak végre helyiséget tudtunk biztosítani. Az átalakulási munkálatok végét érték. Tekintettel arra, hogy híveink nagyrésze a nyár folyamán szabadságát vidéken tölti, gyülekezeti termünk felavatását szeptemberre tervezzük.

Templomunk világítási berendezésének munkálatai befejezést nyertek. Elkészült és felszerelttük a szép kovácsoltvas 'csillárt. Áldozócsütörtöki konfirmációnk alkalmával gyűjtöttük meg először s a barátságos fényt sugárzó napfénycsövek világosságában vettek ifjaink először úrvacsorát. Az ünnepélyes istentiszteleten résztvevő híveink igaz lélekkel örvendeztek annak, hogy a Koháry-utcai szép templom áhitatot keltő világosságában tehettek bizonyosságot ifjaink tudásukról és erősödtek meg hitükben.

A Duna-Tiszamenti Unitárius Egyházkör évi rendes közgyűlését június hó 24-én d. e. 9 órakor tartja Budapesten az Unitárius Misszió Ház templomában. A közgyűlés alkalmával d. e. 11 órakor tartandó istentiszteleten imádkozik és predikál **Simó Attila** kocordi lelkes, az énekvezéri teendőket **Boros Áron** hódmezővásárhelyi énekvezér, állami tanító végzi.

Az Egyházköri Nevelésügyi Bizottság 1943. június hó 23-án, d. u. 5 órakor, az esperesi hivatalban ülést tart, melyre a bizottság rendes tagjait: **Biró Lajos**, **Ferencz József**, **Kereki Gábor**, **Pethő István**, **Szent-Iványi Sándor** lelkeseket, **Boros Áron**, **Derzsy Kálmán**, **Nagy Sándor**, **Péterffy Gyula** énekvezér afiait ezúton hívja meg atyafiságos szeretettel **Kovács Kálmán** nevelésügyi bizottsági elnök.

Lelkeszi Nyugdíjalapra az alábbi szíves adományok folytak be április hó folyamán: **Szilágyi Artur** 50 P, **Máthé Lajos** 25 P, **Józan György** 15 P, **Ráduly Jánosné** 10 P, **Pap Jenő** 5 P, **Ujvári László** 1.50 P, **id. Rédiger Béla**, **Biró József** és **Weltin Józsefné** 1—1 P. Összesen 109 P 50 fillér. **Zsigmond** pénzt. Isten áldása legyen az adakozókon.

Lelkeszi Nyugdíjalap javára május hó folyamán az alábbi szíves adományok folytak be: Szinte Ferenc 2, Nagy Árpád (Munkács) 5, Weltin Józsefné 1, Kiss Irén 3, dr. Surányi Ede 20, Keresztes Éva 5 P. Összesen: 36 P. Zsigmond pénztáros. — Isten áldása legyen az adakozókon!

A konfirmációs kép elkészült. Kapható a Photos Rubens cégnél. (Múzeum-kr. 1/b. Tel.: 186—160.) Aki képet rendelt a fényképésztől, ezen a helyen vegye át.

Anyakönyvi bejegyzések március hótól június hó 10-ig. **Kereszteltük:** vitéz Mózes Miklós és Kenyeres Lidia unitáriusok — Miklós — dr. lófő lókodi Sándor Zoltán unitárius és Zsunk Margit g. kat. — Éva Ilona — Tófalvi Sándor unit. és Kmetty Mária r. k. — Sándor Lajos — Csiki Béla r. k. és Kovács Róza unit. — Irén — Benke Dénes és Bak Emilia unitáriusok — Dénes — Vida Mihály ref. és Bolgyán Mária unit. — Márta — dr. Ferenczi Endre unit. és Lád Irma r. k. — István Mihály András — Kiss Mihály és Lőrinczi Olga unitáriusok — Mihály — Gere Károly és Olasz Julianna unitáriusok — Mária Julia — Tóth Károly András és Hajdó Irén unitáriusok — Zsuzsanna Emma — Szihalmi János r. k. és Patakfalvi Elza unit. — Zsuzsanna Ildikó — Straub Antal r. k. és Csana Zsuzsanna unit. — Julianna — nevű gyermekeit. A mi egy Istenünk áldása legyen szülőkön és újszülötteken. **Házasságot kötöttek:** Turkevi Nagy József ref. és tordatori Jobbágy Ibolyt unitárius, Márton András unitárius és Dóczi Rozália r. k., Ferenczi József unitárius és Lévai Julianna ref., Máté Lajos unitárius és Egl Terézia r. k., dr. Papp László r. k. és Dénes Etelka unitárius, Bartos Mihály unitárius és Somogyi Györgyike Emilia r. k., Szöcs Lajos és Dénes Margit unitáriusok, Pál Domokos és Gyarmati Mária unitáriusok, Gyöngyösi Kovács Endre unitárius és Józsa Margit Edith r. k., Sztarmár Károly Béla unitárius és Legány Lenke r. k., Márkos Ödön Mózes és Vári Irma unitáriusok, Csabakerti Lajos r. k. és Ágoston Rozália unitárius, Eck Lajos r. k. és Mellinger Erzsébet unit. tárius, Bóka Gyula unitárius és Micka Margit r. k. — A mi egy Istenünk áldása legyen az ifjú párokon. — **Temettük:** Bartha Lajos m. kir. ezredes 55, Jancsovics Miklós sütősegéd 40, nagyajtai Nyiredy Jenő gazdasági felügyelő 44, Szederjesi András gazdasági cseléd 28, Sófalvi Endre BSzKRT kalauz 26, Györfi Pál nap-számos 50, özv. Bálint Péterné sz. Szentkirályi Juli-

Istentiszteleti sorrend július hónapban:

H O L	Melyik napon	Mely órában	Szolgálatot végzi
A) Templomokban:			
V., Koháry-utca 4. . . .	4, 25,	d. e. 9	Barabás István
" " " "	R. 11.	" "	Lőrinczy László
" " " "	18	" "	Kereki Gábor
A Misszió Ház templomában (IX. Högyes E.-u. 3.)	4, 11,	d.e. 10	dr. Csiki Gábor
" " " "	18, 25,	" "	" "
C) Vidék:			
Dunapataj Unit. templ.			
Debrecen	4	d.e. 10	Ferencz József
Nagybátony	11	" "	" "

anna 83, özv. Kovács Lajosné sz. Szöke Julianna 57 éves atyáncfiat. — A mi egy Istenünk adjon békés nyugalmat az elköltözötteknek és vigasztalódást a szomorkodóknak.

Házasság. Nagy Sándor, egyházközségünk kántora és Bakcsy Ilona Kovásznán, május hó 25-én házasságot kötöttek. Egyházunk megáldásában dr. Kovács Lajos volt sepsiszentgyörgyi lelkész, teológiai tanár részesítette az ifjú párt, kiknek lapunk részéről is sok szerencsét kívánunk és életükre a mi egy Istenünknek áldását kérjük. Jókívánságunkat elküldjük a szülőknek is, különösen Nagy Árpád ny. igazgatótanítónak és kedves feleségének, a völegény szüleinek. Adja Isten, hogy sokáig örvendhessenek együtt a fiatalokkal. — Csabakerti Lajos rendőr és Ágoston Rozália május 9-én házasságot kötöttek és egyházi megáldásban részesültek a Koháry-utcai templomban. A menyasszony Ágoston József presbiter afia leánya. Mind az ifjú párnak, mind pedig a szülőknek szeretettel gratulálunk és mindannyiuk életére az egy Isten áldását kérjük. — Józsa Gyula belügyminisztériumi gyakor-nok afia és Szegedi Irén május 22-én kötöttek házasságot. Egyházunk megáldásában Koháry-utcai templomunkban Pethő István állami vallástanító lelkész részesítette az ifjú párt kiknek lapunk részéről is sok szeretettel gratulálunk.

POSTAUTALVÁNYON VAGY CSEKKEN való befizetések esetében kérjük atyáncfiat, hogy az összeg rendeltetését — félreértések elkerülése végett — mindenesetben feltüntetni szíveskedjenek.

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest, V., Koháry-utca 4. Telefon 317-529.

Csekk számszám: 30.400.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Szent-Iványi Sándor

Előfizetési díj egy évre 5.— P.

A lap tulajdonosa a Budapesti Unitárius Egyházközség
A lap elfogadása előfizetésre kötelez.

Megjelenik minden hó 15-én.

vargyasi Máté Ernő könyvnyomdája, Budapest, VIII., József-utca 61. Telefon: 139—259.

Utánaküldés kizárva!

Uj cím: